

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4—, na po godine
K 2—, a na četvrt godine K 1—. S postom stoji 48 filira
na godinu više, a u Americi K 1·40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović

Uprava i otpadništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S.
Seku, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a pišta se za petiti redak u redak-
cijskom dijelu po 20 fil. u oglašnom 10 fil. Za oglase, koji
se više puta uvrštuju, daje se znatan popust.
Novci se salju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 15. travnja 1908.

Broj 8.

Poziv na preplatu.

Cijenjene naše preplatnike upozorujemo, da je s 1. travnja započela preplata za drugu četvrt. Molimo ih dakle, da preplatu za drugu četvrt, odnosno za prvo polugodište izvole što prije obnoviti. Uz preplatu valja poslati i poštarinu od 48 filira, kako je to označeno na pročelju lista.

Dužnicima, koji nam još nijesu poslali preplate za čitavu lansku godinu, obustavili smo list. Jednako ćemo učiniti i onima, koji nam bilo za koju četvrt prodavče godine duguju, ako nam taj dug ne namire još tečajem ovoga mjeseca.

Tko od preplatnika nije voljan držati naš list, neka ga izvori odmah povratiti. Tko to ne učini smatra se preplatnikom, pa je dužan, za vrijeme, dok je list primao, i preplatu namiriti.

Uprava „Samoborskog lista“.

Reforma obrtnog zakona.

Ministarstvo trgovine izradilo je osnovu o reformi obrtnog zakona. Kako je Samobor obrtničko mjesto, držimo da služimo stvari i interesovanim krugovima, ako priopćimo neke ustanove osnove, koje se razlikuju od današnjeg zakona.

Prvi dio osnove zakona o izvršivanju obrta te zaštiti obrtničkih i trgovačkih namještenika obuhvaća tri naslova: 1 Tjeranje obrta. 2 Obrtna nastava i 3. zaštita radnika.

Osnova dijeli obrte u 4 kategorije i to:
Slobodni obrti, obrti vezani na osposobljenje, obrti, vezani na dozvolu, i napokon takovi obrti, kod kojih treba dozvolu za podigneće radionice.

Glede tjeranja obrta pridržano je načelo, da punoljetni ili punoljetnim proglašeni hrv.-ugar. državljani bez razlike spola može — kad zadovolji ustanove ovoga zakona — samostalno i slobodno obrt tjerati. Pravne osobe i trgovacka društva tjeraju obrte preko poslovodje. Korporacije osnovane na zakonu o društvima,

ne mogu obrta tjerati. Pridržano je i pravo uđe, da nakon smrti može njegov obrt i bez nove dozvole dalje tjerati, pa ako nema svojstva, koja ovaj zakon za tjeranje dotičnog obrta ište, može tjerati obrt samo preko poslovodje, koji posjeduje svojstva, zakonom propisana. Odje nema udove ili se ova ne želi poslužiti tim pravom, može otac ili tutor — te u pomanjkanju propisanih svojstava preko poslovodje — obrt dalje voditi u korist malodobne zakenite, pozaknjene ili pod svoje uzete djece ili unuka preminulog obrtnika, i to do njihove punoljetnosti, za korist potonjih pak samo onda, ako malodobne djece nema, te ako je maloljetnu unučad pokojnik pretežno opskrbio i sa svojom zaradom.

Padne li obrtnik pod stečaj, može osoba, određena za to sudbenom odlukom, bez posebne prijave ili dozvole poslove stečajnikove razriješavati. Uslijed stečaja ne utrujuje obrtna dozvola, osim u slučajevima koncesioniranih obrta, kod kojih to zakon sam s gledišta imovinske pouzdanosti izrijekom ište.

Obrtno se pravo ne može učiniti ovisnim o pripadnosti općinskoj, osim kod obrta, vezanih na dozvolu, kod kojih se uvjeti stečenja obrtnog prava u smislu zakona mogu naredbenim putem ili statutarnim urediti.

Glede tjeranja obrta po inozemcima odlučuje trgovacki ugovor sa dotičnom državom, u pomanjkanju takovoga vrijedi reciprocitet. U opreci s dosadanjem zakonom, koji to prepusta naredbi, nabrojeni su obrti, vezani na osposobljenje u zakonu, no može se popis tih obrta naredbenim putem modificirati resp. proširiti. Kao nove obrtne grane, vezane na osposobljenje, spominjemo: Uvajanje acetilenske rasvjete i električne 100 wata promašujuće struje, obrt dimnjacički, brusarski, optičarski, svjetloslikarija i cinkografija, tvorene alata, tiskarski obrt, kiparenje u drvetu i kamenu, stolarski obrt, svi gradjevni obrti i drugi.

Za tjeranje obrta, vezanog na osposobljenje — osim gradjevnih obrta, za koje valjaju po-

sebni propisi — potreban je dokaz svjedodžbom, da je dotičnik kao obrtni šegrt učio dotičnu obrtnu granu i dokaz radnom knjigom, da je u obrtnoj radionici dotične struke bio kao pomočnik (kalla) zaposlen barem 3 godine, a u pomanjkanju šegrtске svjedodžbe, da je bar pet godina bio u toj grani zaposlen.

Ali je dostatna dvogodišnja praktična vježba, ako je dotičnik kao šegrt dotičnu granu učio, te bude u smislu ovog zakona oslobođen ili ako dotičnik iskaže propisanom svjedodžbom, da nakon položenog strukovnog izpit u smislu novog zakona oslobođen ili ako dotičnik iskaže propisanom svjedodžbom, da je školu, koja je osnovana za teoretsku i praktičnu izobrazbu u obrtu, barem sa dovoljnim uspjehom navršio.

Tko na osnovu ovakog osposobljenja tjeru obrt na osposobljenje vezan, smije u svom poslu samo upotrebljavati naslov „obrtnik“, te ne smije držati šegrtu. Naslov „majstora“ sa pravom držanja šegrtu može rabiti samo onaj,

a) koji je navršio barem s dovoljnim uspjehom strukovnu školu, koja je osnovana za teoretsku i praktičnu izobrazbu u dotičnom obrtu, te dokaže radnom knjigom, da je u obrtu, koji želi kao majstor tjerati 2 godine kao kalfa bio zaposlen, ili

b) koji je navršio barem dovoljnim uspjehom strukovnu školu, koja je osnovana za teoretsku i praktičnu izobrazbu u dotičnom obrtu;

c) koji je položio u ovom zakonu propisani majstori ispit i time dokazao svoje osposobljenje za tjeranje dotičnog obrta.

Ministar trgovine — u nas ban kraljevine Hrvatske i Slavonije — označit će one strukovne škole, učione i strukovne tečajeve, kojih će svjedodžbe o uspješno navršenoj nauci bilo za posebnu praktičnu vježbu ili bez ove ovlašćavati onoga, koji te škole navrši, da tjeru obrt, vezan na osposobljenje, poput obrtnika ili poput majstora.

Umjesto radne knjige stupa kod osoba, koje su praktičnu izobrazbu u obrtu stekle kod svojih roditelja ili u radionicama (poduzeću), koje

Pisano vu Samoboru dan 20. meseca sesvećaka leta 1794.

Zahtjevi samoborskih kožara godine 1764.

Samoborski kožari Keleković, Vuković i Keržić obraćaju se g. 1764. molbom za magistrat oppiduma Samobora, da: 1. mesarima ovoga varosa zabran provadati kože Rudarima, „ar Rudari nam domaćem kožarom dražinu pri kožah delaju i mi koži od mesarova našeh vu onu cenu dobiti ne moremo niti boće dati, kak slavni orsa dosudil je“. — 2. da se mesarima zabrani kupovati kože i druguda prodavati, „ar oni kožari nisu“. — 3. da se naloži dječacima, koji su kod gospodara izučili zanat, da pri ovih ostanu u djelu, „ar ne da bi na svoju ruku taki delati išti, kak se zvuče; nego ako li ne će pri nas biti, tak naj nadate po orsagu idu, kaiti i oni nam falat kruha iz ruk jemljeju“. — 4. „da bi nam kalamer van dostojeći dati, da bi mi po meštirih našeh poplate kalamerili i drugu robu kožarsku da bi sgledali i kadi kaj krovoga znaidemo, da nam dopušća se takove kaštiguvali“. — 5. da im se dopusti dužnike, koji ne će duga namiriti, pljeniti.

Ovoj molbi je magistrat zadovoljio „vu hišu varoške“; samo je odmijere kazni za krivce zadržao naravski u svojoj vlasti.

B. T.—I.

Stogodišnjica samoborske glazbe.

Sve će Samoborce bez razlike zanimati, kada je osnovana samoborska glazba.

Doduše, danas je više nemamo, ali još sveudjili nješavim isčeza nade, da će prije ili kasnije uakriti... .

Optina je za nju pridonosila lijepo žrtve, a i građanstvo je uzdržavalo svojim darovima i potporama. Tako je bilo netroč, a tako i u nedavnoj prošlosti.

Kroz cijeli život glazbe opaža se, da su njezin osnutak, razvitak i uspjeh bili uvjetovani požrtvovnošću njezinih članova. Ljubav prema Samoboru stavila ju je na noge i uzdržala na vidiku. Kad malakde požrtvovnost, opaža se brzo neodlučnost, nazadak, umiranje.

Znameniti samoborski učitelj Josip Herović, koji je bio na glasu i sa svoje muzikalne obrazovanosti, poslio je u glazbi više mladića god. 1807. To je bio početak samoborskoj glazbi.

Da namakne daljnja potrebna glazbila i sredstva za uniformiranje, obratio se Herović na Inčiću gradnjom i plesno molbe na obilježju vlastele. On je osnovao t. z. „maju harmoniju.“ To je bilo za početak mnogo. Mladići su marljivo vježbali Herović si daš mnogo truda, a nijesu niti žavili.

Iz starih samoborskih vremena.

(Pabroj).

Jedna naredba iz godine 1794.

Samoborski magistrat oglašuje te godine.

Prepoveda se, da nigde po vulciah ali po selah budi po lozah i goricah ali kojeh god mestah, kud su stanja kakova, hilje najmre, marof, kletti ilihi hilje, pod nijeden nadin budi on koji god lete gloves, z gorucum lucum ali z bekliam prez lampaljev hoditi još menje pak duhan ilihi tabak kuriti ne sme. Ni pastiri po lozah ogenj naložati, ter kada domom idu negađenoga osavijeti, naj se ne podudaju...

ne spadaju pod udar ovoga zakona (na pr. popravilišta) ili u zavodima, od kojih se ne zahtjeva, da svoje radnike provide radnim knjigama — stupa svjedodžba nadležnog poglavarstva općine, ili pak svjedodžba poslodavca, ovjerovljena po poglavarstvu općine.

Ministar se trgovine ovlašćuje, da označi one na osposobljenje vezane obrte, koji će se samo uz kvalifikaciju, potrebnu za „majstora“, moći tjerati.

Općinski poslovi.

S dolaskom proljeća počeli su i mnogi poslovi općine oko poljepšavanja Samobora i uređivanja ulica, puteva i šetališta i pošumljivanja Stražnika.

Ovih dana zasadjen je jedan dio Stražnika od zapadne strane s akacijama. Posadjeno je do 250 stabala, koje potječu iz općinskog šumskog rasadnika, koji se ima pretvoriti u park zaključkom posljednje sjednice trgovišnoga zastupstva. Posao se sada nastavlja i na drugom dijelu Stražnika, te se ondje nagusto sadi crnogorica. U svem će biti zasadjeno preko 1000 kom. crnogoričnih stabljika, koje takodjer potječu iz već pomenutoga rasadnika na Novoj cesti.

Na Sv. nedjeljskoj cesti dala je zasaditi općina prošavšega tjedna na obje strane ceste 300 komada dudova, koje je poklonila uprava hrvat. svilogoštva u Zagrebu. Danas se na rečenoj cesti nalazi do 500 mladih dudova, jer je trg. općina već prije 2 godine zasadila njih oko 200.

Kad ovi dudovi dovoljno porastu, bit će od nemale važnosti po razvitak svilogoštva u Samoboru, koje je već dosta malaksalo, a nekoč je pojedincima donosilo priličnu korist. Svilogoštvo bi se u naš to lakše moglo da unaprijedi, jer se već od prošavše godine nalazi svilogoštvena uprava u Zagrebu, pak je sigurno, da će ova okolnost znatno utjecati, da se ova grana narodne privrede uopće bolje razvije i proširi.

Prostor od plesališta u Anin-perivoju prema gospionicama zasadit će se skorih dana crnogoričnim drvećem.

Uredjenje parka u nizini već je otpočelo. Došao je vrtlar iz Božjakovine, Čeh Braniš, koji je sačinio nacrt i iskolčio čitav kompleks zemljišta. Drvoredi u perivoju bit će od javorovih stabala, ili će se zasaditi drugom prikladnom vrstom drveća, ako se neće dobiti dovoljno javorā. Prednji dio perivoja bit će uređen u talijanskom, a posljednji dio u engleskom slogu. Bit će poskabljeno i za paviljon za glazbu, koji će stajati posred parka. U perivoju bit će smješteno dovoljno klupa, vodit će oveći broj lijepo uređenih puteva i staza, koje će s obiju strana resiti raznoliko uresno grmlje.

U svem će taj park biti novi ures Samobora, a užitak za one, koji vole šetnju i odmor na svjetlim mirisljivom uzduhu.

Električni tramvaj i samoborski kolodvor u Zagrebu.

Vele, da gosp. dru. Amruš nije baš osobito prisao Samobor srcu. On da nije zauzet ni za to, da Zagrepčani prave izlete u Samobor, pače znade biti i protiv toga, jer da time potrošarina u Zagrebu pada.

Mi ne bismo ovo privatno, ali svakako originalno mišljenje g. gradskog načelnika zabilježili, kad on ne bi doista ovako mnijenje zastupao i zasvjedočavao svojim činima. A takav jedan fakat, kojim se ova „naklonost“ g. dra. Amruša opaža prema Samoboru, jest i projekt električnog tramvaja u Zagrebu, u kome, kako smo već posljednji put naglasili — nema ni govora o bilo kakvo svezi sa kolodvorom naše lokalne željeznice.

Na razne prigovore protiv projekta, medju kojima se nalazi i onaj radi propusta spoja tramvaja s kolodvorom naše željeznice, odredjena je politička ophodnja za električni tramvaj u Zagrebu na 23. o. mj.

Nije nam od nužde danas još isticati, od kolike je važnosti, da nam bude kolodvor spojen s novim električnim tramvajem. Iz Samobora dolazi svaki dan u Zagreb lijepr broj putnika, kojima bi ova sveza izvrsno poslužila u svako vrijeme. U zimsko doba bila bi to prava blagodat, to veća, što nam je svima poznata neuredjena i često do zla boga zablaćena ulica, kojom moraju Samoboreci u grad. No nesamo radi Samoboraca već i poradi zagrebačkog građanstva ova je sveza neophodno nužna. Ljeti prave Zagrepčani izlete u Samobor, u Podusjed i u bližu okolinu zagrebačku, a služe se našom željeznicom. Za vrijeme pak ljetovne sezone u Samoboru danomice je mnoštvo izletnika iz Zagreba u naš napose pak nedjeljom i svecima. Svi ti u većini, ravnili tramvaj, pa vec time i samom posuzeću namicali značan prihod.

All da i ovo posljednje s vida pustimo, nečuveno bi bilo, da se u jednom glavnem gradu kod uvedenja električnog tramvaja ne mogu tri kolodvora spojiti, već se jedan naprosti izostavi iz projekta. To se da-

nas ne bi smjelo nigdje da dogodi, pak se nadamo, da se ne će dogoditi ni u našem glavnem gradu, u kome i Samoborci ostavljaju značne svete.

Uvelike smo zahvalni, da se u svojoj posljednjoj sjednici zauzela za nas Trgovačka-obrtnička komora u Zagrebu, zaključivši, da se zahtjev spoja tramvajskoga s kolodvorom samob. željeznice imade prešno na nadležnom mjestu kao veoma potrebit preporučiti na uvaženje.

Od političke ophodnje dijeli nas tek 8 dana, i mi očekujemo, da će i naše opć. poglavarstvo poduzeti nužne korake, kako da se našim opravdanim željama zadovolji. Pustili nas se sada s vida, ne znamo, možemo li se u dogledno vrijeme uopće čemu nadati. Kad se tramvaj naime jednom zavede, onda se već teško dade štograd mijenjati, pa naši zahtjevi mogu ostati na — papiru.

Hoće li napokon i dr. Amruš uvidjeti, da bi to bio unikum, da se ne provede sveza jednog tramvaja sa kolodvorom, koji danas za grad Zagreb ima svoje znamenovanje, to mi u ovaj čas ne možemo znati. No dodje li ipak do ove vrlo potrebite uvidjavnosti, onda ne smije niti časa oklijevati, već se objeručke zauzeti, da se sadanji projekt nadopuni i ispravi u smislu, što smo ga istakli. Time će barem pokazati, da nije protiv Samobora, ako već ne goji simpatija za nj.

Uvedenje električnoga tramvaja do našeg kolodvora postulat je pravednosti i neodgodive nužde, a iziskuju ovo i dobro shvaćeni interes glavnoga grada.

DOPISI.

U Sv. Nedjelji, 12. travnja.

Hrv. seljačka zadruga u Sv. Nedjelji održala je 25. pr. mjeseca glavnu skupštinu za g. 1907., kojoj je predsjedao starina predsjednik Stjepan Šikac. Tajnički i blagajnički izvještaj primljen je sa zadovoljstvom na znanje. Prošavša je godina bila jedna od vrlo kritičnih godina za trgovinu i novčane potpovitve.

Ma da smo u novčanom prometu tek svezani sa našom centralom, poljodjelskom bankom, ipak su se te trzavice očutjele i kod nas, kroz našu centralu, koja je i nehotice morala sudjelovati u tom novčanom boju.

No unatoč toga, ostala je naša zadruga vjerna svojoj ideji, da treba u prvom redu pomoći članovima, pa nije povisivala kamatinjak dalje od 8 po sto. — Pa ako je time tek vrlo malo zasluživaka, gotovo ni $\frac{3}{4}$ % to ipak za god. 1907. iskazuje kod vjeresijskog odjeljaka lijepr čist dobitak od 510 K, a kod livadnog od 1600 K, koje su svote pripisane pričuv. zakladi.

Kod mlinskog poslovanja iskazana je zarada od 4200 K, pa se nadamo, da će nam i taj posao konačno lijepr rezultat iskazivati. — Nakon svršene skupštine razriožio je zadruž. tajnik pravu svrhu zadružne ideje, pa kako imadu članovi sami svoje organizovanje cijeniti i ugled mu dizati, jer ćemo samo tim načinom moći postići ono, što smo pozvani, da izvršimo.

—k.

Domaće vijesti.

Sretan i veselo Uskrs! želimo svim nasim cijenjenim priateljima, preplatnicima i čitačima.

Telefon u Samoboru. Na vijest pod ovim natpisom, što smo je donijeli u posljednjem broju našeg lista, i u kojih smo ponovo istakli neodgodivu potrebu zavedenja ove korisne uredbe u Samoboru, s kojom se već toliko godina oteže, primili smo s nadležne sarane informaciju, prema kojoj su jedino tehničke neprilike krive, da još nijesmo spojeni sa telefonom. — Zagrebačka centrala da je pretjesna, i uslijed toga nepodesna, da se ukopča još koja nova pruga. Kad se je ova središnja postaja gradila, nije se pomisljalo, da bi se telefonska sveza mogla tako brzo razgraniti, kako se to zabilježilo. Radi toga se sada radi na tome, da se proveđe proširenje centrale, pa će se sa ovim radnjama doskora i započeti. Čim bude centrala proširena, nema više zapreke, da Samobor dobije telefon, a to bi se imalo svakako još ove godine zbiti.

Nadajmo se dakle, da ćemo — što se telefona tiče — ipak jednom dostići Donju Stubicu, Pisarovinu i neka druga manja mjeseta, koja imaju sveću da su već danas skopčana sa zagrebačkom centralom!

Sa samoborskog kolodvora u Zagrebu. Primamo tužbu na neuredjenost i skrajnu zapuštenost puta što vodi od samoborskog kolodvora do bližine južnog kolodvora, i kojega upotrebljavaju naši putnici, da se makar i s teškom mukom sastanu sa tramvajem i uzmognu se s njime dovesti u grad. Jednako taj put rabe i mnogi Zagrepčani, koji se voze našom željeznicom. Trebalо bi dakle, da gradsko poglavarstvo zagrebačko uzme malo više obzira prema ovom putu, jer ako ga je već uelo, koja koristi, ako njegovu uredjenju ne posvećuje baš nikakve brige. — Dokle ćemo se još morati tužiti na neurednosti oko samob. kolodvora u Zagrebu?

Predavanje iz gospodarstva držao je g. Cesar u posljednje doba u više sela kotara Slunja, budući tjeđan obaci će kolar jastrebarski.

Hotel Pension Samobor vodit će odsada sama vlasnica gdje. Vjera pl. Sauer. Kako dozajemo pribavila si je za to vještog poslovodju, koji je već vodio više takovih hotela u inozemstvu te posjeduje najbolje svjedodžbe. Otvorenje hotela sa glazbom bit će na uskršnji ponедjeljak.

Kako čujemo, namjerava gdje. Sauer još ovoga proljeća urediti i prostranu, lijepo uređenu dvoranu za plesove.

Gosp. dr. Stj. Orešković preselio je svoju odvjetničku pisarnicu u Smidhenovu ulicu, br. 5.

Društvo za poljepšanje Samobora pristupio je kao utemeljitelj narodni zastupnik dr. Ante Pavelić sa svotom od K 50.

Nadalje je sabrano u društvu kod g. Mirka Prebega u Mirnovcu K 5.

† **Anastazija Pavlović** umrla je 1. travnja uvečer nakon duge i teške bolesti, primivši svetu otajstva umirućih, u 71. godini svoga života. Sprovod joj je bio 3. travnja uz učešće velikog broja našega građanstva. Pokojnicu oplakuje jedna kćerka i tri sina, od kojih je Vjekoslav, gradj. učitelj u Glini, a Vilim, bilježnik opć. Podvrh u Samoboru.

Laka zemlja ovoj vrijednoj pokojnici!

Za siromašnu udovu Josipu Devunić, koja leži teško bolesna, a ima devetero neoskrbljene djece, primili smo od gdje. Dragice Sova 5 K, od N.N. 2 K.

† **Marija Gollner rođ. Sabo**, supruga našega domoroca i ravn. učitelja g. Hermana Gollnera u Rači, umrla je ondje nakon duge i teške bolesti u 33. godini svoga života. Pokojnicu oplakuju osim supruga još i neoskrbljena djeca. Laka joj zemlja!

Za Šmidhenov spomenik prisjeli su nadalje ovi prinosi:

G. Godec Makso, Koprivnica K 2. — G. Sidnaj Josip, Koprivnica K 2. — G. Franjo Tonetić sabrao kod Franje Budija u veselom društvu Samoboraca K 4. — Prijateljsko društvo u Gornjiku K 150.

Ukupno K 950

Prije iskazano K 60509

Ukupno K 61459

Dalnje prinose prima g. Franjo Švarić.

Utrka. Hrv. koturaški klub „Sokol“ priređuje utrku juniora dne 10. svibnja i to: Kustiša — Podsusjed — Domaslovec — Samobor, i kroz Sv. Nedjelju natrag do Kustiša.

Sastanak obrtnika radi osnutka obrtnoga zboru održat će se utorak, dne 22. o. mj. u 8 sati uveče u prostorijama „Pučke knjižnice i čitaonice“ u Samoboru.

Iz Chicago nam pišu: Ovdje je sve gore. Besposlenih na sve strane, rada malo ili nima. Mnogi stope bez zarade, bez kruha i bez ostalih sredstava. Inače ovdje vlada vrlo lijepo i ugodno vrijeme. Za kratko se vraćam u dragu domovinu. Vašeg cijenjenog lista bio sam preplatnik od početka, radosno sam ga dočekivao ovdje u dalekoj tujini i vrlo sam bio s njime zadovoljan. Sa štovanjem Tomo Požgaj.

Nadjena lješina. Poglavarstvo upr. općine sv. Nedjelja oglašuje: Dne 8. o. mj. nadjena je na obali rijeke Save, ispod sela Strmec ovdješnjeg područja, lješina pred kojih 6–10 dana utopljene žene ili djevojke. Ova može biti oko 20 godina stara, ovećeg stasa, duge crne kose, sa 2 prstena na ljevoj ruci, odjevena u nošnji Slovenke, (sudeći iz područja oko Brežaca) sa monogramom M. V., a na rupcu riječ Mary.

Opržilo se dijete. Stjepan, sinčić Josipa Belaka iz Farkaševca, br. 3. sjedio je uz majku, dok je ona topila maslo na kominu. Kad se je mati načas udaljila prihvati dijete za posudu i prevrnula je oprži si vremenskim maslom čitavo lice.

Brijačke radionice bit će otvorene na Uskrs samo do 10 sati prije podne, a na uskršnji će ponedjeljak ostati zatvorene kroz čitav dan. Na veliku subotu bit će uveče otvorene, dogod će to potreba iziskavati, makar i do kasne noći.

Upozoruje se općinstvo na ovaj zaključak ovađnjih brijača.

Vatra u Selu Novaki. 10. o. mj. oko 8 i po sati u veče planuo je vatrom jedan štagaj u selu Novaki kraj Kereslinca, te prouzročio štete do 1500 K. Onamo su pohrili žitelji sa vatrogasnog štrencem iz sv. Nedjelje, a uzbudjena je i samoborka vatrogasnica, jer joj je bilo dojavljeno, da se pojavit velik požar u Sv. Nedjelji. Prvi gasni vlasti sa štrencem i nuanim cjevinama pohitio je odmah prema najavljrenom pravcu, ali ne nadje požara u sv. Nedjelji. Dalje nije ni proslijedio, jer je vatra u Novacima već uništila goreci objekti, a nije zauzeo većih dimenzija.

Tužba na bunar. Tuže nam se gradjani iz Gornjega kraja, da zdenac što ga je općina dala prije par godina urediti neštoako kuće g. Hercega, ne odgovara svojoj značaji. Zdenac presušuje svaki dan. Duvođeno je, da se izvuce 5-6 škafova, pa onda treba čekati preko po dana, dok se sabere toliko vode, da se je može opet neznačna količina izvući. To ni u kojem pogledu ne zadovoljava potrebnama okolišnih kuća. Valjalo bi da se ustanovi, nije li zdenac preplitko kopan ili je kakova druga pogreška, jer ovaki, kaki je danas, od slabe je ili nikake koristi za onaj oveliki dio mjesa, kome ima da služi.

Zapis Klementine Milner. Poznato je, da je Židova Milner ostavila oporučno opć. Samobor 20.000 K., da se od kamata ove glavnice svake godine nadjevi 3 za rad i privredu nesposobnih staraca, koji su preko 60 godina stari.

Opcinsko poglavarstvo zamolio je zem. vladu, da preinaci utočku zaključu da dopusti te se ovaj cijeli zapis priklučuje sadanjoj gradjevnoj glavnici za ubožnicu, koja iznosi 11.745 K., pa da se sa obim ovim svetama sagradi nova ubožница u Samoboru, u kojoj bi se opskrojivali obnemogli starci i stanci, koji se nalaze bez sredista, a pripadnici su ove općine. Kr. zem. vlasti otpisom od 8. o. m. nije ovo preinacije dozvolila, nego je odredila, da se ima ovršiti želja pokončina, prema kojoj se ima osnovati „Zaklada Klementine Aschko“ preudate Milner za siromahe općine Samobor.

Prema tomu će se ubožница morati graditi manja negoli se to prvo bitno mislio, naime u okviru sadanje gradjevne glavnice od blizu 12.000 K.

Afaltiranje pločnika. Medju vlasnicima kuća, koji su dali pločnik afaltirati i koje smo posljednji put naveli, slučajno je izostalo ime g. Ante Rumeniča, koji je takodje pred svojom novom kućom na trgu uveo afaltni pločnik.

Novogradnja u Samoboru. Petar i Julijana Šaban dobili su dozvolu za gradnju kuće u Samostanskoj ulici. Gradit će prizemnu kuću, t. z. visoki parter, pošto će srušiti staru kuću, koju su kupili od pismeno Svarica.

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu katu bile su u prvoj polovini mjeseca travnja dosta povoljne. Bilo je ponajviše laktih kataralnih prehlada i upale pluće. Osim jednog sporadičkog slučaja difterije nije bilo u Samoboru nikakvih priljepljivih bolesti. U selima Kotari, Manjavas i Cerje vlasta još kod nekih upala obične žlijezde, no ova priljepljiva bolest nije tako opasna, jer od 30 oboljele djece nije niti jedno dosada umrlo.

Dr. K.

Umro ciganski knez. Pišu nam iz Svetе Nedjelje: Općeno ga se zvalo „Jožir“. Bio je knez ciganskoga svijeta okoliša sv. nedjeljskoga. I taj je knez umro! Smiješno je — zar ne? — u javnosti spominjati smrt jednoga ciganina, koji je jedvice dobio mrvu zemlje na groblju, da ga se pokopa. — Bilo kako mu drago, al karakteristično je, da je taj ciganin imao veličanstveniji sprovod prisustvovanjem svoje ciganske raje, negoli bi ga imao nauvaženiji i najzaslužniji sejlik od strane sejšta.

Ko većina cigana okolice naše bavio se Jožir trgovinom konja, a nuzgredice bankarstvom. I taj drugi posao bio mu je vrlo unosan. Kamatnjak izračunavao je po nekoj komplikiranoj kamatnoj ljestvici, koju bi vrag razumio. Potpuno svoje knjigovodstvo nosio bi sa sobom u džepu, a knjiženje u glavi. Od vremena do vremena dao bi kojoj čitanju vještosti osobi, (samo pouzdanoj) obveznice da mu pročita rokove.

On bi sve datume, svete, rokove promemorirao u glavi, stvorio visinu kamatnjaka, škadencu te bi se rijetko prevario. Taj jedini bankarski posao nije jamačno očito strah pred novčanom krizom.

Sprovod mu je bio kako smo već rekli, uz mnogobrojno prisustvovanje cigana iz raznih strana naše okoline. Svi sa svijećama, što je rijetko kod nas, a ljes iz Zagreba, ta nešto nad 100 K vrijednosti. I pokopao ga, — a onda stajahu dugo kraj groba gledajući u goreće svijeće i spominjavuci mnogo toga iz života Jozireva, i tek kasno u noć ostavise grob svog omiljenog kneza.

Rasprava glede škola u opć. Podvrh. Opć. Podvrh ima danas glavnici od nešto preko 40.000 K., koja joj ima služiti za gradnju škola. Kako je današnja škola opć. Podvrh u Samoboru jednorazredna sa poudnevnom obukom, te ne može ni izdaleka uskolati golem broj škol. sposobnjaka okolišnih i podalekih selja, odredila je žup. oblast, da se gradi nova dvo-razredna škola u Farkaševcu. Protiv ove odluke podnijelo je zastupstvo općine utok, tražeći da se dvorazredna škola gradi u Samoboru, i izasla je u to ime deputaciju zem. vlasti. Povodom toga odredila je kr. zem. vlasta raspravu u Samoboru, koja se održala 6. o. m., a prisustvovali su joj od zem. vlaste zem. škol. nadzornik i kr. savjet. g. A. Cuvaj, od žup. oblasti gg. podžupan Žepić i žup. škol. nadzornik Juraj Prejac, od kot. oblasti kot. predstojnik g. M. Ključec. Osim toga pozvani su bili u ovo povjerenstvo načelnici samoborske i podvrške općine, pak zastupnici škola, školskih odbora i zastupstva oba općina. — Nakon ove rasprave, kod koje su svi pozvanici izjavili svoja mišljenja zapisniki, izdat će zem. vlasta konačnu odluku o gradnji škola podvrške općine.

Na raspravi se potaklo i pitanje, ne bi li se jedan dio školskih polaznika opć. Podvrh mogao uskolati u samoborsku trgovinsku školu. Og. ravn. učitelj Lang i škol. odbornik A. Razum izjavili su se odlučno protiv toga i naveli poznatu činjenicu, da su školske sobe trga Samobora i onako pretijesne i prenatpane domaćom djecom (u pojedine razrede upisano ih je i preko 70) a nema ni drugih raspoređivih prostorija, "kote bi bilo moguće podvršku djecu smjestiti. Prilikom su i naznačni sejaci izjavili, da su oni bezuvjetno protiv svakoga uskolovanja svoje djece u samoborsku školu.

Okupao se zas. u Gradni. Prekojuče prije podne zatvora je jedan žumski zec na Novi trg i stao

bježati prema gospionici Ivica Budija, jer ga je stao straga ganjati neki ciganin bicem. Ali se tu najednom sukob zec s dvjema ženama i od straha skoči u Grednu, pa pod most, a odvoda dopliva u blizinu obale, gdje ga dočeka Misko Šestak, zahvali za ušesa i izvuće napolje. Kad je u taj čas netko iz općinstva, koje je gledalo zečevu produkciju povikao Šestaku, da pusti zeca, jer će inače doći u sukob s lovnim zakonom, baci ovaj zeca opet u Gradnu. Sad zeko podvoste snagu, poskoci nezakon do obale i sretno umaze, u čepavši se slovočnjeg polja.

Ovaj je prizor u prisutnoj općinstvu pobudio puno smijeha i veselosti.

Električni tramvaj k samoborskem kolodvoru. Jučerašnje zagrebačke novine javljaju: Gradsko poglavarstvo u Samoboru obratio se je na zagrebačkog vrhovnoga načelnika pl. Cuvaja s molbom, da se uznaštoji prigodom političke ophodnje nove tramvajske pruge, koja je odredjena na dan 23. o. m. sklonuti tramvajsko društvo, da svoju prugu što bliže položi pomenutom kolodvoru. Pošto su međutim poteškoće kod prolaza i željezničkog viadukta s obzirom na veličinu tramvajskih kola bez velikih žrtava nesavladive, to se je g. vrhovni načelnik obratio na društvo s molbom da bi se pruga „južni kolodvor-Tvornička ulica-Ciglana“ preložila tako, da pruga podje od južnog kolodvora preko željezničke ceste istočnom stranom Ciglane u Jelisavinu ulicu. Tim bi se stajalište tramvaja znatno približilo željezničkom prolazu kod samoborskog kolodvora, što je u danim prilikama jedino moguće izvesti.

Kradje. Makso Nagy, kocija kod Trgovca g. E. Presečkoga kralj je maio pomaio razne stvari iz dučana. Kako je napokon na nj sumnja paia, učinjena je pretraga, pa je tom zgodom nadjeno u njegovom kovčegu, raznih ukradenih stvari kao što su tuceta lamenih žica 19 kom. cigara, 3 boce rakije i dr. Pretragom kod njegove ljubavce Josipe Sobotnik pronadjen je takodje više nestalih predmeta iz dučana g. Presečkoga, pa je ova priznala, da je te stvari dobita od Nagya. Policija je uapsila nevjernog slugu, te ga predala kotarskom sudu na daljnje uređovanje.

Leo Reger ukrao je bicikl na štetu nekog posjednika u Velikoj Gorici. Telefonom naše željeznice obavješteno je samoborsko redarstvo, da se receni Reger otpustio pravcem prema Samoboru, te je ovaj doista ovdje pronadjen i privoren. Kod suda čeka na zasluženu kazan.

Umarli su od 1.—15. travnja 1908.: Ante Hasan, 12 god. Rambergova ul. br. 16, od upale mozgovnih opnica. — Rok Sančić, 3 god., Taborec, od škrofoloze — Anastazija Pavlović, 71 god., Rambergova ul. br. 48, od upale pluće.

Društvene vijesti.

Hrv. „Sokol“ u Samoboru priređuje na uskrsni ponedjeljak, 20. o. m. tajni izlet (t. j. samo vodja će znati pravac izleta). Odizak iz sokolane u 2 sata popodne. Pozivaju se braća, osobito ona, koja imaju sokolsko odjelo, da ovome izletu prisustvuju u što vecemu broju. — Izlet u Sv. Nedjelju, koji je zbog nepovoljne vremena morao biti odgodjen, bit će u nedjelju, dne 26. o. m.

Upozorjuju se braća nadalje, da su vježbe za javnu vježbu i za sjet sokolske župe Fonove, koji će biti o Duhovima u Krapini, već započele, te da je svaki izvršujući član dužan naučiti barem proste vježbe.

Na odborskoj sjednici, održanoj dne 10. o. m. zaključeno je, da će „Sokol“ ovogodišnju javnu vježbu održati dne 15. kolovoza na Veliku Gospojinu u Aninu perivoju.

Dobrov. vatrogasno društvo u Samoboru predložilo je vatrogasnoj „Zajednici“ svog člana g. Janka Komparea na odlikovanje srebrnom službownom kolajnom, jer je navršio potpunih 15 godina vatrogasne, neprekidne službe. Čestitamo ovom marnom vatrogascu i čuvarnom spremištaru!

U vatrogasnju četu pristupili su Sobotnik Vjekoslav (ponovo, povrativši se iz Amerike) Bišćan Vjekoslav i Tunjko Mišo. Sva su trojica uvrštena u štrčarski odjel.

Naši novčani zavodi.

Samoborska štedionica održala je svoju XXXV. glavnu skupštinu 28. ožujka. Zastupano je 23 diončara sa 537 dionica. Predsjedao je predsjednik presv. g. Milan pl. Kiepach.

Ravnatelj g. Frančeković izvijestio je o poslovanju štedionice prodavši godine. Iz iskaza prometa razvira se, da usuprot teškim novčanim prilikama nije promet ni u jednoj grani poslovanja ni najmanje nazadovao, već je poput svih prošlih godina napredovao.

I za najkritičnijih dana novčane krize mogao je zavod udovoljavati svim potrebama samoborske okolice i samog Samobora, tako da nije trebao otkazivati već sklopljenih zajmova, a ni tjerati dužnike na tržištu raspodjeljivanje tražbine, već je sveudžiš prema potrebi općinstvu podjeljivao nove zajmove. Ovim potrebama mogao je zavod to lakše udovoljavati, jer je zavodska uprava stavljača veliku važnost u gibanost glavnice, držeci vazduh blagajnicu u visokom stanju, i imajući svadba u pripravi raspodjeljive glavnice kod vanjskih većih novčanih zavoda.

Okupao se zas. u Gradni. Prekojuče prije podne zatvora je jedan žumski zec na Novi trg i stao

Eskomptni kamatnjak nije nikada dočinio kamatnjaka drugih i novog veka, a provinčni Visokom kamatnjaku bio je uzrok svačje veće kamatnjak. Da je pak prosječne godišnje postotak bitak od g. 1906., ima se to pripisati u prvom redu proširenom poslovanju takic i vecem prometu, te dobrom glasu i povjerenju, koji si je naš zavod stekao kod vanjskih velikih novčanih zavoda svojim 35-godišnjim solidnim poslovanjem, pak napokon i povjerenju samog općinstva, koje nije pokazalo američke panike, već je mirno dočekalo normalne novčane prilike.

Da se zavod dončići odvazi stvarju inicijativu, povišen bje kamatnjak na uloske za čitavi postotak t. j. od 4 na 5 po sto u posljednjem: četvrtu godinu 1907.

Prema polučenom većem čistom dobitku zaključila je glavna skupština na prijevod ravnateljstva, da dionicarima dade na svaku dionicu za 5 kruna vecu dividendu od lane, tako da će ove godine zavod uvođiti čivone svojih dionica sa 25 K po komadu.

Osim darova domaćim društvima, koje smo već donijeli u listu podjeljili je štedionica još ove polupore: Hrv. pripomočnom društvu u Pragu K 50. — Društvo sv. Vida u Zagrebu K 50. — Trgovačkom društvu „Merkur“ u Zagrebu K 50. — Hrv. društvo za nameštanje naučnika u Zagrebu K 50. — Hrv. akadem. bolesničkom društvu K 50. — Za spomenik Mihanoviću K 50. — Družbi sv. Cirila i Metoda K 50. — Dječkom prip. društvu u Pazinu K 100. — Društvo bankovnih činovnika u Zagrebu K 200.

Gospodarstvo.

Ekspor naših vina.

Naša vinogradarska udruga otpremila je ovih dana preko 300 ni vina u Češku. Ovo je samo dokaz za vrsnoču naših vina i solidan rad naše domaće udruge.

Kad već govorimo o izvozu vina, traži se da se ponajviše traže vina s vještotozelene boje, paće dolaze mnogi upiti iz austrijskih zemalja, da li se mogu vina pomenute boje dobiti u vecim količinama.

— Ovo neka bude upozorenje našim gospodarima, e bi nastojali kod priredjivanja mošta, da se ovaj ne ostavlja predugo kipjeti na komu (tropu), jer je ovo posljednje uzrok, da vina postaju oviše žute ili rđave boje i trpka teka.

Tamanite gusjenice!

U nekim krajevima pojavile su se lane u tolikoj mjeri gusjenice, da su cijele šume i voćnjaci ostali potpuno opustošeni. — Ove se godine opaža u Samoboru i okolini sila gusjeničkih gnijezda, te je očita pogibao, da će gusjenice silne štete nanijeti našemu voću, ne budu li se za vremena preuzele nužne mјere.

Ima krajeva, gdje se oblasti prisilno traži od općinara, da tamane gusjeničja gnijezda. Makar to i kod nas nije, ipak će razboriti gospodari sami shvatiti pogibao, te će početi uništavanjem gusjeničjih legla.

Upozorujemo gospodare, da je za ovaj posao sada najzgodnije, dok su još mlade gusjenice na okupu. Kasnije, kad se razidju, bit će to mnogo teže. Ove godine ima puno izgleda na obilan prirod voća, pa bi bila golema šteta, da ga gusjenice već u zametku unište.

P. C.-r.

U ovdašnjem voćnom rasadniku gosp. P. Cesara imade na zalihi još nekoliko kom. voćaka i to kajsija (mandalica) i oringia šljiva.

PROSVJETA.

Vesela udovica. Opereta u tri čina od Leona i Steina, glazba od Lehara. Preveo Ojuro Prejac. Cijena 40 filira.

Čar valcera. Opereta od Dormana i Jacobsona, glazba od O. Straussa. Preveo Juraj Dević. Cijena 40 fil.

Knjizice su izdane nakladom knjižarnice Ferd. Strmeckoga, a dobivaju se u „Samobor. tiskari“ S. Šeka.

Javna zahvala.

Svoj cijenjenom gradjanstvu i rodbini, koji su našu dragu majku, odnosno panicu, i baku

Anastaziju Pavlović i v.j. Kazić

u teškoj bolesti pohadjali, tešili ili do hladnog groba sproveli, ovime srdačno zahvaljujemo. Napose zahvaljujemo veleuč. g. dr. Miljanu Bišćanu, koji je uložio mnogo ruda, da nam miloj pokojnici produži život i da joj olakša teške bolove, te gdje. Katarina Kazić, koja je ustupila za našu pokojnicu svoju obiteljsku grobnicu.

U Samoboru, 12. travnja 1908.

Tugujuća obitelj.

